

Mª JOSEPA ARNALL I JUAN

**LLIBRES DE MEDICINA A LA LLIBRERIA DELS CARMELITES
DESCALÇOS DE BARCELONA.
(SEGLES XVI-XVIII)**

**Tercer Congrés d'Història de la Medicina Catalana
Lleida, 1981
Actes - Quart Volum**

LLIBRES DE MEDICINA A LA LLIBRERIA DELS CARMELITES
DESCALÇOS DE BARCELONA
(SEGLES XVI-XVIII)

Mª Josepa Arnall i Juan

La llibreria dels Carmelites Descalços era la segona de Barcelona, sobretot des de l'any 1665 que va ser quan es va veure incrementada amb 5573 volums, donació feta pel canonge lleidatà Dr. Josep Jeroni Besora. Per aquesta raó no és estrany que s'hi trobessin obres de totes les matèries, com: Religió, Filosofia, Filologia, Geografia, Literatura, Història, Arquitectura i també Medicina.

Aprofitant la celebració del III Congrés Internacional d'Història de la Medicina Catalana a la ciutat de Lleida, hem cregut interessant donar a conèixer els llibres que es refereixen a aquesta Ciència i que posseïa l'esmentada Biblioteca.

De la descripció de l'edifici que ocupava i de la distribució de tots els seus llibres, ja se n'ha parlat en altres ocasions (1), ja que constitueix un dels capítols de la meua tesi doctoral (2). Ara, doncs, ens limitarem només al tema que ens interessa. Direm, però, unes quantes paraules sobre el convent i la seva situació a la Rambla barcelonina que ens servirán de marc per a un temps i per a un espai.

El Convent de Sant Josep va néixer a la primera estructuració general dels Carmelites Descalços, als sis anys de la mort de Santa Teresa, vivint encara Sant Joan de la Creu. El 25 de gener de 1586 fou el dia en que es possessionaren d'una casa no molt gran a la Rambla, avui anomenada de Sant Josep, del Convent que ocupà el lloc que ocupa l'actual mercat. Va ser el primer rector de la casa, que es va destinar a col·legi, el Pare Joan de Jesús Roca, el seu fundador. Malgrat que els medis eren molt escassos, els tretze religiosos que formaren la comunitat, determinaren construir un nou temple i en varen col·locar la primera pedra el dia de la Pasqua de Pentecosta de l'any 1589. Es va acabar d'edificar l'any 1600 i immediatament es va començar la construcció del convent per al qual el senyor Josep Dalmau i la seva esposa, la senyora Lucrècia Balcells, per escriptura pública del 22 d'abril de 1603, es comprometien a pagar-ne totes les despeses. L'any

(1) ARNALL JUAN, Mª Josefa: La Biblioteca del Convento de San José de Barcelona. "Monte Carmelo", núm. 85, 1 (1977), 73-108 y Los manuscritos e incunables del Convento de Carmelitas Descalzos de San José, existentes en la Biblioteca Universitaria de Barcelona. "Monte Carmelo", núm. 85, 2-3 (1977), 229-300.

(2) Los manuscritos e impresos de la Biblioteca de los Carmelitas Descalzos de Barcelona. Barcelona, 1975, 5 vols. 2071 p. (Tesi inèdita).

1612 estava ja acabat el convent i hi varen posar els Col·legis d'Arts i de Teologia.

Des del principi el Convent de Sant Josep fou Casa Mare, Cúria Provincial i Noviciat per a tota la regió. Les parts fonamentals del convent eren: una església dedicada a Sant Josep, molt freqüentada, amb molt culte i algunes associacions religioses, biblioteca pública des de mitjan segle XVII, des de la donació del Dr. Besora, impremta durant alguns anys i reial fàbrica de fundició de lletra des de 1763 (3).

Els seus freres, a més de complir les obligacions pròpies d'una comunitat religiosa, varen destacar en altres matèries i així uns foren bibliotecaris, altres arquitectes, altres estaven a la fàbrica de fundició de lletres i impremta. Ara, el que més ens interessa és la dedicació d'alguns carmelites a la Medicina i matèries semblants. El Libro de Resoluciones de la Comunidad (1761-1835) (4) ens transmet dades de la "Botica del Boticario" que també posseïa el Convent, precisament quan la comunitat decidí vendre-la a l'agost de 1779, a la mort de Fra Antoni de Sant Josep (1714-1779) "quien cuidava de la oficina de la Botica y no se hallaba otro religioso inteligente y a propósito para cuidar y mantener dicha oficina de medicinas convenientes y útiles para los enfermos" (5). Se sap, també, que aquest frare va cuidar la "Botica" durant vint-i-dos anys (6). No es tornen, però, a tenir notícies d'aquesta "Botica" fins el juny de 1820 (7) quan el convent va aprovar per unanimitat el nomenament del senyor Josep Folch com a "apotecari" i per l'agost de 1824 (8) el del senyor Joan Guitart.

Segons la mateixa font, al maig de 1824 (9) la comunitat va elegir com a infermer el germà Fra Ignasi de Sant Elies (1768-1809), pel gener de 1816 (10) el germà Fra Francesc de Sant Segismón (1762-1837), pel juny de 1820 (11) el germà Fra Josep de Sant Joan Bautista (1760-?), pel juliol de 1826 (12) el germà Fra Antoni de Santa Teresa (1805-1857) i per l'agost de 1832 (13) el Pare Fra Manuel dels Dolors (1760-1834).

Poques notícies més s'hi poden afegir, a no ser l'elecció pel maig de 1793 (14) de cirurgia del convent del Dr. Joan de Reills i Guanya i pel gener de 1826 (15) del Dr. Pau Oller;

(3) ARNALL JUAN, Mª Josefa: La Fábrica de fundición de letra y la imprenta del Convento de Carmelitas Descalzos de San José de Barcelona. "Monte Carmelo", núm. 86, 1 (1978), 48-69.

(4) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78.

(5) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 56 r°.

(6) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 83: Catálogo de religiosos que han muerto en el Convento, fol. 217 r°.

(7) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 84 r°.

(8) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 86r^o.

(9) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 67 v°.

(10) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 83 r°.

(11) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 84 r°.

(12) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 86 v°.

(13) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 88 r°.

(14) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 66 r°.

(15) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 86 r°.

finalment, com a metge s'anomenà per l'octubre de 1797 (16) el Dr. Josep Esteva i per l'agost de 1826 (17) el Dr. Vicenç Oller.

Un dels historiadors d'aquesta comunitat, quan a la seva obra es refereix a la llibreria diu: "Desde un principio cuidó esta casa de agregar los libros mas necesarios y provechosos, juntando una librería de hasta dos mil tomos que conservaba en una pieza pobre y limitada" (18). Així, doncs, si a aquests dos mil llibres que tenien els carmelites des de la seva fundació hi afegim la donació de l'esmentat canonge, passen de set mil les obres enregistrades al catàleg alfabètic d'autors de principis del segle XIX (19), conservat, igual que la resta de la biblioteca i tots els altres fons conventuals, a la Biblioteca Universitària de Barcelona (B.M.B.), amb motiu de les lliures desamortitzadores.

Deis 7236 títols enregistrats, 118 es refereixen a Medicina. El mètode que s'ha emprat ha sigut seguir l'ordre alfabètic d'autors; primer, consta el nom de l'autor, després el de la seva obra i la signatura del llibre a la biblioteca del convent tal i com es troba a l'index carmelità; després, entre claudàtors, va el nom de l'autor ja identificat, la seva obra, lloc d'impressió, impressor, data, pàgines, etc., ja que tots aquests elements fonamentals d'una fitxa bibliogràfica falten completament en el catàleg-index que ha servit de base. Malgrat els esforços que s'han fet per a localitzar un autor o una obra determinada, n'han quedat pocs sense identificar, potser per errors ortogràfics, morfològics o sintàctics, errors que solen ser abundants en el registre.

A continuació, entre parèntesis, s'expressa si aquests llibres es conserven actualment a la Biblioteca Universitària o, en cas contrari, els catàlegs que han contribuït a la seva localització. Cas de trobar-se a la Universitària pot ser que l'obra conservada sigui la del Convent de Sant Josep, pròpiament dit, i del canonge Besora, o, si no, la d'una altra ordre barcelonina la qual cosa també se cita per a aclarir el nom exacte de l'autor; també s'hi fa constar la signatura actual. En algun cas no hauria estat possible localitzar l'obra sense el catàleg del convent de Sant Agustí, molt més complet que el dels carmelites i per aquesta raó també s'esmenta.

Les dades més concretes que s'han pogut obtenir després de l'anàlisi de les 118 obres son les següents:

- 1.- Quaranta vuit són del segle XVI (n^{rs.}: 1, 2, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 30, 32, 33, 34, 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 51, 53, 55, 57, 59, 62, 63, 64, 65, 69, 70, 73, 79, 85, 87, 89, 91, 98, 100, 104, 105, 110, 111, 113 i 115); trenta sis del segle XVII (n^{rs.}: 3, 16, 19, 22, 24, 25, 26, 29, 31, 37, 40, 49, 56, 61, 66, 72, 74, 75, 76, 77, 83, 86, 89, 90, 92, 93, 94; 95, 96, 97, 99, 103, 106, 107, 109 i 112);

(16) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 67 r°.

(17) A.C.A., Monacales-Universidad, vol. 78, fol. 68 v°.

(18) B.U.B., Ms. 991: *Annales de los Carmelitas Descalzos de la Provincia de Sant Joseph en el Principado de Cataluña*, p. 492.

(19) B.U.B., Ms. 1359: *Indice de los Autores y de sus respectivas obras, que existen en la Biblioteca de San José, C.D., de la ciudad de Barcelona*. - 682 p. + 21 s.n.

divuit del XVIII (n^os.: 4, 21, 28, 46, 50, 52, 54, 58, 67, 71, 78, 80, 81, 82, 108, 116, 117 i 118) i no n'hi ha cap del segle XIX; així, doncs, no hi ha cap incunable i, en canvi, hi ha quatre manuscrits, dels quals se n'han pogut localitzar un de finals del segle XVI.

2.- Tretze obres són d'autors catalans i valencians biografiats a la Gran Enciclopèdia Catalana (n^os.: 3, 7, 27, 61, 66, 67, 68, 94, 95, 101, 102, 117). Entre ells mereixen especial atenció: Joan d'ALOS i SERRADORA (Molà, 1617-Barcelona, 1695), Joan CALBO (València segle XVI), Ramon LLULL (La Ciutat de Mallorca? 1232/33 - la Ciutat de Mallorca 1315/16), Bernat MAS (Manresa, Bages segle XVI-Barcelona? segle XVII), Jeroni MEROLA (Balaguer, Noguera segle XVI), Bonaventura MILANS (Barcelona, 1700-? segle XVIII), Llorenç ROMEU (Tortosa, segle XVI-? segle XVII), Joan Francesc ROSELL (Barcelona? segle XVI-d.1641), Jaume SEGARRA (Alacant?-València, 1596) i Arnau de VILANOVA (? 1238/40?-Gènova, 1311).

3.- Els llibres conservats a la B.U.B. amb ex-libris de Sant Josep o del canonge Besora son vint-i-vuit (n^os.: 3, 37, 40, 41, 45, 49, 55, 59, 64, 69, 72, 74, 75, 79, 81, 85, 86, 89, 91, 93, 94, 98, 100, 105, 107, 110 i 116) amb la qual cosa es demostra que se n'han perdut el 80%.

4.- Les ciutats impressores són: Alcalá de Henares, V.t.: Complutum Carpetanlae n^o: 53; Antuerpia (Amberes) n^os.: 42, 75; Augusta Taurinorum (Turin) n^o: 33; Barcelona (Barcelona), n^os.: 3, 28, 61, 66, 67, 86, 95, 96 i 107; Basilea, n^os.: 12, 45, 59 i 115; Bergomum (Bèrgamo), n^o: 103; Bononia (Bolonja) n^o: 87; Colonia Agrippina (Colònia), n^o: 52; Complutum Carpetanlae (Alcalá de Henares), n^os: 35; Erfordia (Erfurt), n^o: 55; Francofurtum (Frankfurt), n^os: 25, 56, 65 i 88; Ferrara (Ferrara), n^o: 29; Geneva (Ginebra), n^o: 71; Genua (Gènova), n^o: 19; Haga Comitum (La Haia), n^o: 21; Hala Magdeburgica (Halle), n^o: 54; Londinum (Londres), n^o: 4; Lugdunum (Lyon) V.t.: Lyon n^os: 1, 2, 14, 23, 32, 34, 37, 51, 70, 74, 76, 89, 105 i 113; Lugdunum Batavorum (Leiden), n^o: 112; Lutetia (Paris), V.t.: Parisius, n^os: 57 i 69; Lyon, V.t. Lugdunum, n^os.: 38 i 48; Madrid, n^os.: 58, 78, 108, 116 i 118; Mediolanum (Milà), n^o: 77; Monachium (Munic), n^o: 81; Neapolis (Nàpols), n^os: 85 i 97; Pampiona, n^os: 46 i 117; Parisius (París) V.t.: Lutetia, n^os: 44, 49, 79, 90, 91, 92 i 104; Patavium (Pàdua), n^o: 111; Praga, n^o: 62; Roma, n^os.: 30 i 99; Rouen, n^o: 83; Salamanca, n^o: 11; Sevilla, n^o: 98; Tarragona, n^o: 94; Toledo, n^o: 82; Toulouse (Tolosa), n^o: 31; València, n^os: 16, 26, 72, 73, 93 i 109; Venetia (Venècia), n^os: 15, 17, 18, 24, 40, 41, 43, 50, 63, 64, 84, 100 i 106; Vienna (Viena), n^o: 110 i Zaragoza (Saragossa), n^o: 22.

Davant la diversitat de ciutats, i tenint en compte que predominen molt més les estrangeres que les espanyoles, Barcelona es troba en tercer lloc en la impressió de llibres de Medicina, amb un total de 9 obres i li passen al davant Lyon amb 16 i Venècia amb 13; li segueixen París amb 7 i València amb 6.

- 5.- Dins de la Medicina es poden assenyalar les següents matèries: Aliments (n^{os}: 1, 25, 75, 84 i 106), Anatomia (n^{os}: 3, 13, 29, 55, 57, 60, 66, 69, 74, 77, 85, 92, 115 i 116), Cirurgia (n^{os}: 8, 9, 10, 16, 20, 22, 26, 27, 37, 68, 76, 79, 83, 93, 100, 114 i 116), Enfermetats (n^{os}: 4, 6, 18, 31, 44, 50, 51, 52, 65, 81, 96, 101, 102, 103, 107, 108 i 111), Obres Mèdiques (n^{os}: 2, 5, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 22, 24, 32, 33, 35, 38, 40, 41, 43, 45, 53, 56, 59, 62, 64, 68, 70, 71, 72, 73, 78, 80, 90, 97, 99, 100, 101, 104, 109, 112, 113, 117, i 118), Parts (n^{os}: 28, 46 i 89), Pestes (n^{os}: 39, 47, 61, 87, 95, 110), Plantes medicinals (n^{os}: 12 i 63), Remeis i medicaments (n^{os}: 6, 7, 18, 23, 34, 49, 54, 58, 67, 83, 86, 91, 94, 98, 102, 105 i 107) i Salut (n^{os}: 30, 42, 48, 82 i 88).

SIGLES EMPRADES

- B.M. British Museum general catalogue of printed books. Photolithographic edition to 1955, published by the Trustees of the British Museum. London, 1964-1970, 263 vols.
- B.N.P. Catalogue general des livres imprimés de la Bibliothèque Nationale. Paris, Ministère de l'Instruction Publique et des Beaux-Arts, Imprimerie Nationale, 1897, 220 vols.
- B.U.B., BB. Biblioteca Universitària de Barcelona. Biblioteca Besora.
- B.U.B., S.C. Biblioteca Universitària de Barcelona. Convent de Santa Caterina.
- B.U.B., S.F. Biblioteca Universitària de Barcelona. Convent de Sant Francesc.
- B.U.B., S.J. Biblioteca Universitària de Barcelona. Convent de Sant Josep.
- B.U.B., S.J., Dip. Biblioteca Universitària de Barcelona. Convent de Sant Josep. Dipòsit per a catalogar.
- MANSELL The National Union Catalog. Pre-1956 imprints. London, Mansell-Balding and Mansell, 1968-; 664 vols.
- PALAU Y DULCET, A. Manual del librero hispanoamericano. Bibliografía general española e hispanoamericana con el valor comercial de los impresos. 2^a Edición.- Barcelona, 1948-1977, 28 vols.
- S.A. Index librorum omnium bibliothecae Regalis Conventus S.P.N. Augustini Barcinonensis, Ms. 1166-7 de B.U.B.

RELACIÓ DELS LLIBRES

- 1.- AEGINETA, Paulus: De facultativis alimentorum. (D. 122)
#EGINA, Paul d': De facultatibus alimentorum tractatus...
Lugduni, 1541, 8° (B.N.P., V. 30472)#.
- 2.- AETIUS: Contracte medicine ex veteribus. (Y. 556). #AETIUS:
Contracte ex veteribus medicine tetrabiblos... id est sermones
sedecim, per Sanum Cornarium...- Lugduni, S. de Honoratis,
1560, 4° (B.U.B., S.F., B, 22/3/18)#.
- 3.- ALOS, Juan: De corde hominis disquisito physiologico-anatomica.
(E. 363). #ALOS, Juan: De corde hominis disquisito physio-
logico-anatomica. - Barcinone, Ferrer, 1694 (B.U.B., S.J.,
B. 63/3/30)#.
- 4.- ALLEN, J.: Sinopsis Medicine practicae, pars 1^a et 2^a (G.149).
#ALLEN, John: Synopsis universae medicinae practicae, sive
doctissimorum virorum de morbis eorumque causis ac remediis
judicia... - Londini, R. Knaplock, 1719, 8° (B.N.P., Td.30.
158)#.
- 5.- ANDREAS, Laurentius: Opera Medica. Tom. 1us et 2us (Y.
492). #ANDREAE, Laurentius: obra no identificada#.
- 6.- ANONIMOS: De febribus Intermittentibus et de remediis earum
(N. 500) #obra no identificada#.
- 7.- -----: Receptas per la curaçio de varios accidents, M.S.
(N. 369) #manuscrit no identificat#.
- 8.- -----: Tractatus de Chirurgia, M.S. (Q. 293) #manuscrit
no identificat#.
- 9.- -----: Tractatus diversil de Medicina et Chirurgia, M.S.
(A. 268) #manuscrit no identificat#.
- 10.- -----: Varios tratados de Cirugia (P. 21) #obra no identificada#
- 11.- ANRIQUES, Enrique: Retrato del perfecto medico (H. 721)
#ANRIQUEZ, Enrique Jorge de: Retrato del perfecto médico.
-Salamanca, J. y A. Renaut, 1595. (MANSELL, NA 0338447)#.
- 12.- ATROCIANUS: Scholia in librum Macri de herbis. (P. 180)
#ATROCIANUS, Joannes: Scholia (Macer) de herbarum virtutibus.
Basileae, 1527, 8° (B.N.P., Te 142. 8)#.
- 13.- AVERROES: De Medicina et Anatomia. (D. 136) #AVERROES,
Mohamed-Ibn-Ahmed: Liber de medicina qui dicitur Colliget.
(In ABD AL-MALIK (Abu Marwan) commonly called ABHOMERON,
Or AVENZOHR. Abhomeron Abyzohar Colligt Averroys. -1514,
fol.) (B.M., 167, d.Z. (2))#.
- 14.- -----: Opera Medica. (D. 136). #-----Collectaneorum de re

- medica Averrhoi. - Lugduni, Seb. Gryphius, 1537 (MANSELL, NA 0526810)#.
- 15.- AVICENA: Opera Medica. (H. 581) #AVICENA, Abu Ali Al Hosain Ibn Abdallah Ibinsina: Canon medicinae quo universa medendi scientia. - Venetiis, Iuntae, 1595, Fol. (B.U.B., S.C., B. 22/1/5/3522)#.
- 16.- AYALA, Geronimo: Principios de Cirugia. (H. 717). #AYALA, Jerónimo de: Principios de Cirugia útiles y provechosos para que puedan aprovecharse los principiantes en esta facultad. - Valencia, Vicente Cabrera, 1693, 4h. + 317p. + 7h., 4° (B.U.B., S.F., C.186/3/56)#.
- 17.- BARBARUS, Hermolaus: Corollarium ad opera Diocoridis. (H.424). #BARBARUS, Hermolaus: Corollarii ad Discoridis opera. - Venetiis, 1516. (S.A., G.3.115)#.
- 18.- -----: De morborum remediorum materia Dioscordis. (H. 425). #-----: Trad. Discoride. Liber de materiali medicina, Venetiis, 1516, fol. (B.N.P., 2 ex. Tel. 138. 31(2))#.
- 19.- BARDI, Hieronimus: Medicus politico-catholicus. (F. 169). #BARDI, Girolamo: Medicus politico-catholicus, seu Medicinae sacrae tum cognoscendae ideae... - Genuae, J.M. Farronus, 1644, XXIV-404p. 8° (B.N.P., Td 30. 98)#.
- 20.- BAROLITA, Marianus: Compendium Chirurgicum. (N. 201). #BAROLITA, Marianus: Compendium in Chyrurgia. - s.l., 1530, 8° (B.M., 549. b.2)#.
- 21.- BOERHAAVE, Hermannus: Opera medica. (D.200). #BOERHAAVE, Hermanus: Opera medica. - Hagae Comitum, 1727, 4° (B.U.B., S.C., C.215/5/2 y B.U.B., S.F.C.216/4/17)#.
- 22.- BORBON, Felipe: Medicina y Cirugia domestica. (G.672). #BORBON, Felipe: Medicina y Cirugias domestica necesaria a los pobres y familiar a los ricos. - Zaragoza, Domingo Gascón, 1686, 4° (PALAU, 32933)#.
- 23.- BRASABOLUS, Antonius: Exsamen Simplicium medicatorum. (O. 89). #BRASAVOLA, Antonio Musa: Examen omnium simplicium medicamentorum, quorum In officinis usus est... - Lugduni, G. et F. Frellaeos, 1537, XXIV + 542 p. 8° (B.N.P., Te 138. 65)#.
- 24.- -----: Index in omnes libros Galeni. (H. 575). #-----: Index referatissimus in omnes Galeni libros. - Venetiis, Juntae, 1625, 547 f.fol. (B.N.P., T 23. 66)#.
- 25.- BRUIERINUS, Joannes: De re cibaria. (O. 129). #BRUYERIN, Jean Baptiste: De re cibaria libri XXII. Omnium ciborum genera, omnium gentium moribus et usu complectentes: Ioanne Bruyerino Campegio Lugdum. auctore omnibus studiosis et patribus-familias apprime utiles. - Francofurti, Officina Paltheniana, 1600 (MANSELL, NB 0900374)#.

- 26.- CALVO, Juan: Cirugia universal y particular del cuerpo humano (L.328) # CALVO, Juan: Primera y segunda parte de la cirugia universal y particular del cuerpo humano, que trata de las cosas naturales, no naturales... y del antidotario, en el qual se trata de la facultad de todos los medicamentos... segun Galeno en el libro quarto y quinto... Valencia, Jayme de Bordazar, 1690(MANSELL, NC 057755)#
- 27.- CARBO, Juan: Secretos Médicos y Chirurgicos. (H.715)
Autor no identificat #.
- 28.- CARRERE, Mr: Manual de enfermeros (M.185) # CARRERE,Mr.: Manual para el servicio de los enfermeros o resumen de los conocimientos necesarios a las personas encargadas de ellos y de las paridas. Trad. por el Dr. Francisco Salvà y Campillo.- Barcelona, Vda. Piferrer, 1786, 8h. 287p.8º (PALAU, 45422)#.
- 29.- CASERIUS, Iulius: Historia anatomica de vocis, auditum organis cum iconibus.(P.515) #CASSERIUS, Julius: De vocis auditusque organis historia anatomica... tractatibus duobus explicata ac variis iconibus... Illustrata. Ferrariae,V. Baldinus, 1601,fol. (B.MM., 544.1.8) #.
- 30.- CASTOR, Durante: Yl tesoro della sanita (G.14) # DURANTE, Castore: Il Tesoro della Sanita, nel quale si da il modo da conservar la sanita e prolungar la vita... e si tratta della natura de cibi, etc.! Roma, 1586, 4º (B.M., 1039,4.22.)#.
- 31.- CAUFATE: Nueva explicación de las calenturas, en frances (G.7) # GAUFAPE, Anicet: Nouvelle explication des fièvres avec des observations singulières sur les matières les plus importantes pour bien exercer la médecine.- Toulouse, D. Desclasan, 1696,2 vol. 12º (B.N.P., Td⁶⁰.81) #.
- 32.- CELSIUS, Aurel Cornelius: De Medicina (N.174) # CELSO,Aulo Cornelio: De re medica libri octo. Q.Sereni medicinale Poema. Rhemni Poema de Pond. et mensuris. Cum adnotationibus et correctionibus R.Constantini.- Lugduni, Guliel. Rovillius, 1566,499p. 8º (B.U.B.,S.C.,B51/7/28 y B.U.B., S.F., C203/4/3)#.
- 33.- COSTEUS, Joannes: De universalis stirpium natura pro Medicis. (O.262) # COSTAEUS, Joannes: De universalis stirpium natura libri duo.- Augustae Taurinorum, Haeredes Nicolai Bevilaquae, 1578, 4º (B.M., 968.K.4) #.
- 34.- CURIO, Berkensis Joannes: Conservandae bonae valetudinis praecepta. (R.8) # CURIO BERKENSIS, Joannes: Conservanda bonae valetudinis praecepta... nunc demum integritati... restituta. Cum lucifenta et succinta Arnoldi Villanovi... in singula capita exegeri. Per Ioannem Curioem Berckensem... recognita et repurgata... Lugduni, Ioannes Lertout, 1577,548p. (B.U.U.,S.C.,B,18/6/22/2984 y B.E.B.,S.F.,B.23/6/32/3835)#.
- 35.- DIOSCORIDAES, Dedacio Anazarbeo: De la materia medicinal

- y. venenos mortiferos plant. (D.214) # DIOSCORIDES, Pedáneo: De medicinali materia libri quinque. Computi Carpetaniae, Arnaldus Guillelmus, 1518, 174h. 8º (PALAU, 74021) #.
- 36.- ERNESTO, Volfango: Vinculum ipocratis declamatori furioso spongia (0.299) # ERNESTUS, Wolfgangus Philippus: obra no identificada) #.
- 37.- FABRICIUS, Guillelmus: Observationes Gerurgicharum curationem. (D.189) # FABRICIUS DE HILDEN, Wilhelm: Observationum et curationum chirurgicarum centuriæ (I-V). Lugduni, Joannes #.
- 38.- FALCONE, Joanne: Notabilia super Guidonem scripta Medicina, en Francés (M.751) # FALCON, Juan: Notabilia super Guidonem scripta Medicina... Lyon, Jean de Tournes, 1559, 4º (PALAU, 86415) #.
- 39.- FERDINANDUS, Philippus: Aureus de peste libellus et de remediis peste. (G.661) # FERDINANDUS, Philippus: obra no identificada #.
- 40.- FIORAVANTI, Leonardo: Phisica y medicina. (Y.52) # FIORAVANTI, Leonardo: Della Fisica et Medicina. Venetia, M. Sessa, 1603, #.
- 41.- FRACASTORII, Hieronimus: Homo centrica de antiptial, de morbo, de vino, de alia. (M.729) # FRACASTORI, Girolamo: Homo centrica. Ejusdem de causis criticorum dierum per ea que in nobis sunt. Venetiis, 1538, II + 78f. 4º (B.U.B., S.J., Dip.) #.
- 42.- FRIDEVALLUS, Hugo: De tuenda sanitate et de virtute plantarum (Y.162) # FRIDAEVALLIS, Hugo: De Tuenda sanitate libri VI. Antuerpiae, C. Plantini, 1568, 262p. 8º (B.N.P., 8º.Tc.50) #.
- 43.- GALENUS, Claudius: Opera omnia Medica. Tom. 1º (E, 326) # GALENO, Claudio: Opera²³ omnia medica... Venetiis, L.A. Juntae, 1550, (B.N.P., Fol.T²³.61) #.
- 44.- -----De temperamentis, de intemperie et de facultate. (0.78). # ----- De temperamentis, de inaequali intemperie, liber unus... Parissis, S. Colinaei, 1523, 33f. fol. (B.N.P., Fol.Tb⁶.3) #.
- 45.- GALUS, Paschalis: Bibliotheca Medica (Y.199) # GALLUS, Pascal: Bibliotheca medica, sive Catalogus illorum qui ex professo artem medicam in hunc usque annum scriptis illustrarunt, nempe quid scripseri, ubi, qua forma, quoque tempore scripts, excusa aut manuscripta habeantur... Basileae, C. Waldkirch, 1590, 457p. 8º (B.U.B., B.B., B.6/7/37/981) #.
- 46.- GARATE, Babil de: Natural modo de auxillar las mugeres en los partos peligrosos. (H.725) # GARATE Y CASABONA, Babil: Libro Nuevo cuyo titulo Nuevo y Natural modo de auxillar

- a las mugeres en los lances peligrosos de los partos, sin operacion de manos e instrumentos. Pampiona, Pasqual ibáñez, 1756, 10h. + 156p. 4° (PALAU, 97601) #.
- 47.- GARCIA, Juan Felipe: Tratados de la peste, 1^a, 2^a, 3^a y 4ª parte. (N. 215) # autor no identificado #.
- 48.- GAZIUS, Antonius: Florida corona Medicinae ad sanitatem hominis. (M.109) # GAZIO, Antonio: Florida corona que ad sanitatis hominum conservationem ac longevam vitam perducendam sunt per necessaria continens... Lyon; 1514, #.
- 49.- GORREUS, Joannes: De Medicina. (Y.619) # GORRIS, Jean de: Definitionum medicarum libri XXIIII. Parisiis, Societas Minima, 1622, 2 part. en 1 vol. fol. (B.U.B., S.J., Dip.) #.
- 50.- HOFMANNIUS, Fridericus: De Medicina. (A.96) # HOFFMANN, Friedrich: Medicinae rationalis systematicae supplementum. De praecipuis infantum morbis, cui accedit index rerum praecipuarum in quinque posterioribus systematicae tomis occurrentium, et vita auctoris... Venetiis, Sebastian Coletus, 1741. (MANSELL, NH 0439079) #.
- 51.- IACHINI, Leonardi: Rosis libri 9 de medicinae de morbis commentaria. (G.137) # IACHINI, Leonardi: In novum liber, rasis arabis, de partium morbis commentaria. Lugduni, 1577. (S.A., G.9.114) #.
- 52.- JAKSON, Josephus: Enchiridion medicum practicum de morborum tractatus. (P.140) # JACKSON, Josephus: Enchiridion Medicum. Coloniae Agrippinae, 1724 (S.A., G.13.66) #.
- 53.- JULIAN: Libro Medicina llamado Tesoro de pobres, contiene varios remedios. (P.81) # JULIAN, Pedro: Libro de medicina llamado Tesoro de los pobres. Alcalá de Henares, Sebastián Martínez, 1589, 91 f. 8° (PALAU, 126029) #.
- 54.- IUNCKRERUS, Joannes: Conspectus formularum Medicarum (N.513) # JUCKER, Johann: Conspectus formularum medicarum, exhibens tabulis XVI tam methodum rationalem quam remediorum specimina. Halae Magdeburgicae, 1723, 112p. 4° (B.N.P., 4^a Te 149.24) #.
- 55.- LEMNIUS, Levinus: De habitu et constitutione corporis tribiales complexionis. (H.97) # LEMNIUS, Levinus: De habitu et constitutione corporis. Libri II. Effordiae, Essaias Mechlerus, 1582, A₈ + 167 f. + 1h. + Sign. 28^{aa}. 8° (B.U.B., B.B., B.21/6/28/3506) #.
- 56.- ----- De Miraculis occultis medicinae. (H.132) # ----- De miraculis occultis naturae libri IV. Francofurti, J. Savrii, 1640, 582p. 16° (B.U.B.S.F., B.13/6/10) #.
- 57.- LIGAEUS, Joannes: De humani corporis harmonia medici. (N.639) # LYEGE, Jean: De humani corporis harmoni Libri III. Lutetiae, 1555, 4° (B.M., 784.K.2(2)) #.

- 58.- LOPEZ, Joseph: Marabillosa curación de las heridas en comun y en particular (E.36) # LOPEZ, José: Marabillosa curación, antigua y moderna de las heridas en común y en particular. Madrid, Alonso Balva, 1730, 8h. + 290p. 8° (PALAU, 140071)#.
- 59.- LULLUS, Raimundus: De chimica et medicina. (L.94) # LIULL, Ramón: Libellus chimicae et medicinae. Basileae, Petrus Perua, 1572; Sign. a₈ + 480p. + Sign. a₈ & b₈ (B.U.B.,S.J., 166/6/9) #.
- 60.- MANCELIUS: Nicolaus: Anatomia et analogia utriusque universi medico (sic. (Q.382) # Autor no identificat #.
- 61.- MAS, Bernat: Orde breu util per precaver y curar la peste. (P. 76) # MAS, Bernardo: Orde breu y regiment molt util y profitos per a preservar y curar de peste.- Barcelona, Esteve Liberós, 1625,8h. + 96f. 8° (PALAU,156751)#.
- 62.- MATIOLUS, Petrus Andreas: Epistolae medicinales, de medicina. (F.111) # MATTIOLI, Pietro Andrea: Epistolarum medicinalium libri quinque. Praegae, V. Valgrisius, 1561, 395p. fol. (B.N.P. Fol.T²¹.32) #.
- 63.- ----- In Discoridem de medicina cum plantis variis. (H.506) #----- Il Dioscoride della materia medicinal... Del modo di distillare le acque da tutte le piante, et come vi si possono conservare i loro vericolori et sapor. Venetia, V. Valgrisius, 1568, 2 part. en 1 vol. fol. (B.N.P.,Fol.Te¹³⁸.57.A)#.
- 64.- MERCURIALIS Hieronimus: De arte gymnastica et de variarum lectionum (D.198) MERCURIALI, Hieronimus: De arte gymnastica libri sex...(Contiene además con portada propia: Hieronymi Mercurialis variarum lectionum in medicinae scriptoribus et aliis libri sex.. quibus adiecta sunt capita. Venetiis, Iuntae, 1587, sign. + 4 + 308p.+ sign. V₈ -X₈, 4° (B.U.B.,B.B., B,21/4/7/3422)#.
- 65.- -----De puerorum morbis (R.101)# -----De puerorum morbis tractatus locupletissimi...ex ore...in libros tres digesti. Francofurti, Haeredes A. Wecheli, 1584,2 part. en 1 vol. 8° (B.N.P., 8° Td³⁶.11) #.
- 66.- MEROLA, Geronimo: Republica original. (H.10) # MEROLA, Jerónimo: Republica original sacada del cuerpo humano. Barcelona, Pedro Malo, 1611, 8h. + 15h. + 320 f. + 9h. (PALAU, 165882) #.
- 67.- MILANS ET ROSELL: Sinopsis formularum medicarum et chirurgicarum.(P.231) # MILANS, Buenaventura: Synopsis formularum medicarum, quibus utuntur medici in generali Barcinonensi Nosocomio, quas studise selectas, propriaque experientia comprobatas, ita in unum concinnarunt Doctores Medici Bonaventura Milans et Coralve Vincentius Rosell. Barcelone, José Altés, 1749, 12h. + 118p., 4° (PALAU, 169171) #.

- 68.- MIRO, Davides (sic) Juan: Medicina y Cirugia racional. Parte 1ª et 2ª (Y.63) # autor no identificat #
- 69.- MISALDUS, Antonius: Hermonia celestium corporum: Desprecio de la corte. (Q.131) # MIZAUD, Antonine: Harmonia coelestium corporum et humanoru. Lutetiae, J. Kerver, 1555, 60f.12ª (B.U.B.,B.B.;B,21/6/3483) #.
- 70.- ----- Ortorum secreta.Ortus Medicus. Medica artificia. (D.125) Hostorum secreta, cultus et auxilia amoenae voluptatis. Hostus medicus... Lugduni, M. Ray et L. Peadot, 1575,132 f,8ª (B.N.P.,S.21898) #.
- 71.- MUCITANUS, Carolus: Tesaurus et armamentum medico-chimicum (H.130) # MUSITANUS, Carolus: Thesaurum et armamentarium medico-chymicum... Genevae, 1701, 8ª (B.M., 1034.f.31 (1) #.
- 72.- NAVARRO, Joannes Baptista: Commentaria ad librum Galeni.(E.4) NAVARRO, Juan Bautista: Commentarii ad libros Galeni de differentiis febrilium... Valentiae, P.Pincinali, 1628,576p. 8ª (B.U.B.,S.J.,Dip.) #.
- 73.- NICANDER, Colopinus: De Teriaca pro medicis graeco-latina. (P.68) # NICANDRO: Nicandri Colophinni poetae et medici antiquissimi que Theriaca. Petro Jacobo Steve Medico Valentino interprete et enarratore.- Valentiae, Joannis Mey Flandrum, 1552, 4h. + 94 f.8ª (PALAU, 56919) #.
- 74.- NICQUETII, Honorati; De fisonomiae humane. (O.305) # NICQUET, Honorat, S.I. Physiognomia Humana libris IV distincta. Lugduni, Haeredes Petri Prost Philippi Borde et Laurentii Arnaud, 1648, sign a₄ - e₄ + 320p. + sign. Ss₄ - Vv₄ (B.U.B.,S J.,B.9/5/1) #.
- 75.- NONNI, Ludovicus: Libro 4º de re cibaria, de medicina (Q.203) # NONNIUS, Ludovicus: Diaeteticon sive de re cibaria libri IV. Secunda editio et auctior. Antuerpiae, Petrus Belteri,1645, sign. a₄ - i₄ + 526 p. (B.U.B., B.B.;B,11/4/3)#.
- 76.- NOVARINUS, Alciscus: Electa sacra. Medicus chirurgicus et de variis. Tomo 5º (G.392) # NOVARINI, Luigi: Electa sacra. Medicus chirurgicus. Lugduni, Turnoni, 1639-1640, fol. (B.M., 704.i.1) #.
- 77.- OSSIUS, Theodato: Admirandus humana vocis, ortus et usus et natura.(L.171) # OSIO, Teodato: Cadmeia seges, hoc est admirandus humanae vocis, ortus natura et usus... Mediolani, L. Montanae, 1653, 176p. 8ª (B.N.P.,X.29888(1) #.
- 78.- PALACIOS, Joseph: Curso chimico y florilugio theorico. (Y.710) # PALACIOS, José: Curso chimico en el qual se enseña el modo de hacer las operaciones mas usuales en Medicina... Escrito en francés por Nicolás Lemery, Traducido por... Madrid Manuel Román, 1721, fol. (PALAU, 209400)#.

- 79.- PAREI, Ambrosius: Opera Chirurgica cum figuris variis et rariis. (F.467) # PARE, Ambroise: Opera chirurgica... novis icohibus... illustrata. Parisiis, 1582, (B.U.B.,S.J., Dip.)#.
- 80.- PEDAMONTANUS, Aleixus: De secretis medicinae (M.86) # PEDEMONTANUS, Lexandre: De secretis libri XVII medicinae. S.l., 1750,8^o (B.M., 7953:bb.22) #.
- 81.- PELECIUS, Joannes: De passionibus morbis et remediis illorum. (Y.121) # PELECIUS, Joannes: Affectuum humanorum morborumque cura, sive de passionibus animi, earumque morbis ac remediis, libri duo. Monachii, J. Hertzroy, 1715 (B.U.B., S.J.,Dip.)#.
- 82.- PEREZ, Vicente: El promotor de la salud de los hombres sin dispendio de caudales. (Y.816) # PEREZ, Vicente: El Promotor de la Salud de los hombres, sin dispendio al menos de sus caudales... Toledo, 1752, 70p. 8° (PALAU, 219568)#.
- 83.- PIGREUS, Petrus: Epl tome preceptorum medicinae et cirugiae. (H.143) # PIGRAY, Pierre: Epitome des préceptes de médecine et chirurgie, avec ample déclaration des remèdes propres aux maladies... Rouen, J. Berthelin, 1642, 766p., 8° (B.N.P., Td^o.76.B)#.
- 84.- PISANELLI, Balthasar: Del comer y del beber, en italiano. (N.41) # PISANELLI, Baldassare: Trattato della natura de cibi et del bere. Venetia, P.Micolo (s.a.)m 183p. 16° (B.N.P., 8^oTc^o.8c)#.
- 85.- PORTA, Juan Baptista: De la fisonomia del hombre con figuras. Italiano. (E.228) # PORTA, Giovanni Battista: Della fisonomia dell'huomo di gio. Battista della Porta napolitano... Tradotta da latino in lingua volgare per Giovanni di Roza... Napoli, Tarquihio Longo, 1598, Sign. + 4 + 6 + 243p. fol. (B.U.B.,S.J.,B 50/3/2)#.
- 86.- POSSEVINUS, Joannes Baptiste: De officio curati. (B.55) # POSSEVINUS, Joannes Baptista Bernardinus: De officio Curati ad praxim, praecipue circa repentina e generallora liber Ioannis Baptistae Bernardini Possevini Mantuani, hac novissima editione emendatus, authoris edditionibus notisque Andreae Victorelli Bassanensis... Barcinone, Stephanus Liberós, sumptibus Michaelis, 1620, 6h. + 646p. + sign. Ss₈-Vv8 (B.U.B.,S.J.,B. 61/8/32).
- 87.- PREVIDELLUS, Hieronimus: De tempore pestis quid agere debet.(L.285) # PREVIDELLUS, Hieronymus: Tractatus legalis de peste in quo continentur quid de iure fieri debeat et possit. Bononiae, Joannes Baptista Phaelius, 1528, 35f. 4° (B.U.B.,S.F.,B.24/4/35(2)/3944)#.
- 88.- RANTZOBIVS, Henricus: De valetudine, de salute, de memoria et alia.(O.60)# RANTZAU, Henrik: De conservanda valetudine liber, in privatum liberorum usum ab ipso conscriptus... Franco-

- furti, N. Hofmanni, J. Fischen, 1597, 239p. 16 (B.N.P., 8° Tc 11. 55.E)#.
- 89.- REINAUDUS, Theophilus: De ortu infantium, de sectione cesarea, de comunione pro ma^o. (Y. 138) #RAYNAUD, Theophile, S.l.: De Ortu infantium contra naturam per sectionem caesarem...- Lugduni, G. Boissat et sociorum, 1637, XII + 398p. 8° (B.U.B., S.J., Dip.)#.
- 90.- RENODEUS, Joannes: dispensatoricum medicum continens lib. 3. (B. 102) #RENOU, Juan: Dispensatorium medicum, continens...- Parisiis, 1623. Societas minima, 1623, 543p, 4° (B.N.P., 4°. Te 136. 5.A.)#.
- 91.- RIOLANUS, Joannes: Ars bene medendi generalis et particularis. (B. 64). #RIOLAN, Jean: Methodus particularis medendi.- Parisiis, Hadrianus Perier, 1598, Sign. 2xx4 + 71f. + 186f. + 2h. 8° (B.U.B., S.J., B. 24/6/14/3991)#.
- 92.- ----- Anatomica antographiae. (C. 154) #-----Anatomica anthoropographiae ex propriis et novis observationibus...- Parisiis, Perier, 1618, 2 part. en 1 voi. 8° (B.N.P., 8°. Ta 9. 87)#.
- 93.- ROMANO DE CORDOVA, Alonso: Recopilación de toda la theorica y practica de la Cirugia (G. 91). #ROMANO DE CORDOBA, Alonso: Recopilación de toda la teorica y practica de la Cirugia. - Valencia, 1626 (B.U.B., S.J., Dip.)#.
- 94.- ROMEU, Lorenzo: Desengaño del abuso de la sangria y purga (G. 38). #ROMEU, Lorenzo: Desengaño del abuso de la sangria y purga. - Tarragona, Gabriel Roberto, 1623, 7h. + 165h. #.
- 95.- ROSELL, Juan Francisco: El verdadero conocimiento de la peste y preservación (N. 356). #ROSELL, Juan Francisco: El verdadero conocimiento de la peste, sus causas, señales, preservación y curacion. - Barcelona, Sebastián y Jaime Mathevat, 1632, 8h. + 121f. 4° (PALAU, 278958)#.
- 96.- ----- In libros Galeni de causis morborum comentaria. (N. 357). #Ad sex libros Galieni de differentiis, et causis Morborum et syptomatum comentarii...- Barcinone, Sebastianus et Iacobus Mathevat, 1627, 12h. + 1296 col. fol. (PALAU, 278955)#.
- 97.- SANCTORELUS, Petrus: De medicando defuncto praxis medica et de Speliendis. (O.190). #SANTORELLI, Antonio: Postpraxis medica, seu de medicando defuncto, liber unus... - Neopoli, 1629, 4° (B.M., 545. g. 8. (1)#.
- 98.- SANTIAGO, Diego: Arte separatoria para apartar los licores. (D. 12). #SANTIAGO, Diego: Arte separatoria y modo de apartar todos los licores, que se çacan por via de destilacion para que las medicinas obren con mayor virtud y presteza. - Sevilla, Francisco Pérez, 1598, 152f. 78f. + 2h. 8° (B.U.B., S.J., B.17/6/19/2812)#

- 99.- SCACCHUS, Franciscus: De salubri potu dicertatio. (Q. 649). #SCACCHUS, Franciscus: De salubri potu dissertatio. - Romae, Alexandrus Zannettus, 1622, 235p. (B.U.B., S.J., B.13/4/19)#.
- 100.- SICIENTIAE, Joseph: Secretos de medicina y Cirugia, en italiano. (N. 111). #SCIENTIA, Guiseppe: La maravigliosi secreti di medicina e chirurgia. Venetia, Simón Alberti, 1592, Sign. A₈-C₈ 215p. 8° (B.U.B., B.B., B.23/6/10/3813)#.
- 101.- SEGARRA, Jacobus: De Medicina, de natura hominis, de temperamentum. (Y. 348). #SEGARRA, Jaime: obra no identificada#.
- 102.- ----- In Galleni, de pulcibus comentaria. M.S. (H. 826). #----- Comentaria in libros Galeni "De differentiis Februm" y "De Medicamentorum Facultativus". - (Ms. 920 de B.U.B.)#.
- 103.- SILVATICUS, Joannes: De unicornum bezaar Smaragado et margaritis pro febris. (O. 278). #SILVATICUS, Joannes Baptista: De Unicornum, lapide bezaar smaragdo et margaritis, eorumque in febris pestilentibus usu tactio. - Bergomi, C. Venturæ, 1605, 160p. 4°. (B.N.P., 4° Te 30. 230)#.
- 104.- SILVIUS, Franciscus: Gryphi Ausoniani enodatio. - Parisiis, in aedibus Ascensianis, 1522, XLIX f. 2° (B.N.P., Res. m. Yc. 616 (1))#.
- 105.- TAGAUTIUS, Joanne: De purgantibus medicamentis simplicibus. (O. 81). #TAGAULT, Jean: Commentariorum Joannis Toyontii... purgantibus medicamentis simplicibus libri II... - Lugduni, Gulielmus Rovillius, 1549, 208p. + Sign. O₆ - 12° (B.U.B., S.J., B.23/6/9/3812)#.
- 106.- TANCREDDUS, Camerotanus: De fame et siti Phisicis et medicis reconditis (F. 542). #TANCREDDUS, Latinus Camerotani: De fame et siti lib. III, phisicis ac medicis reconditis... - Venetiis, J.A. Somaschus, 1607, 183p. 4° (B.N.P., 4° Tb³⁰. 8)#.
- 107.- TENCKE: De curatione morborum corporalium. (Y. 12). #TENCKE, H.: Instrumenta curationis morborum deprompta ex Pharmacia, Chyrurgia et diaeta de instrumenta. - Barcinone, 1683 (B.U.B., S.J., Dip.)#.
- 108.- TISSOT: De las enfermedades mas frequentes de la gente del campo. (G. 670). #TISSOT, Mr.: Tratado de las enfermedades mas frequentes de la gente del campo. - Madrid, 1781. (S.A., Gn. 11. 27)#.
- 109.- TRISTAN, Gaspar: De Clerico Medico curiosa diceptatio. (F.45). #TRISTAN, Gaspar: De clerico medico curiosa disceptatio sive interpretatio ad textum. - Valencia, Pedro Patricio Mey, 1606, 206p. 8° (PALAU, 340981)#.
- 110.- URSINUS, Joannes: Elegia de Peste de animalis, de medicina, todo en verso. (T. 672). #URSINUS, Johannes: Elegiae de peste, de eaque medicinae parte quae in victus ratione

- consistit... - Viennae, Mathia Bonhome, 1541, 59p. 4° (B.U.B., S.J., B.4/4/15)#.
- 111.- VALECIUS, Franciscus: De orinis, urinis, de pulsibus, de febris comentaria. (O. 172). #VALLES, Francisco: De urinis, pulsibus ac febris compendiariae tractationes. - Patavii, 1591, 8° (B.M., 1189, b.11)#.
- 112.- VALESIIUS, Henrricus: Nota et animadversiones in harpocrationem (M. 699). #VALLOIS, Henri: Notae et animadversiones in Harpocrationem... - Lugduni Batavorum, D.A. Gaesbeeck, 1682, 354p. 4° (B.N.P., X. 1975)#.
- 113.- VALESIIUS DE TARANTA: Practicam Medicinae cumpendium omnis medicinae. (H. 647). #VALESCO DE TARANTA: Practicae medicinae studiosis viris... - Lugduni, S. de Gabiano, 1535, 8° (B.N.P., 8° Td^o. 4)#.
- 114.- VARIOS: Oraciones laudatorias Inaugurales del Colegio de Cirurgia y de Sigismund. (P. 304) #obra no identificada#.
- 115.- VASCELIUS, Andreas: De humani corporis fabrica. (C. 304). #VESALIO, Andrés: De Humaní corporis fabrica libri septem...- Bagelieae, J. Oporinus, 1543, 659p. fol. (B.N.P., Rés. Fol. Ta. 32)#.
- 116.- VIGO, Joanne de: Tractatus de Cirugia, de anafomia, de morbo gallico (N. 201). #VIGO, Juan de: Libro o practica en Cirugia del muy famoso y experto... - Madrid, Angel Pascual Rubio, 1717, 6h. + 401p. fol. (B.U.B., S.J., B.6/2/22/812)#.
- 117.- VILANOVA, Arnaldus: De Medicina, cum notis Nicolai Taurelli. (Y. 507) #VILANOVA, Arnau de: Libro de Medicina, llamado tesoro de Pobres. - Pamplona, 1715. (S.A., Gon. 12.143)#.
- 118.- VILLALON, Gil: Nuevo Tesoro de Medicina. Tomo 1° y Tomo 2° (G. 632-633). #VILLALON, Gil de: Nuevo tesoro de medicina sacado de los aforismos de la caridad, segun la practica de muchos enfermeros capuchinos, así españoles como Italianos. - Madrid, Estrada, 1731 y 1750, 16h. + 348p., 4° (PALAU, 1° edición, Tomo VII)#.